

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΔΟΥΜΑ

ΤΑ ΔΡΑΜΑΤΑ ΤΗΣ ΘΑΛΑΣΣΗΣ

Η ΔΕΛΦΙΝ

Τὸ πλοιον τότε παρουσίαζεν ὅλων συμπαγῆ ὄγκου πυρός. (Σελ. 168).

Γ'

•Ο ταγματάρχης Μάκ Γρέγορης.

Ἐν φέτα λέμβος, περὶ τὴν ὑποίαν συνεκεντροῦντο ὅλα τὰ ἐπεισόδια ἀτίνα ἀφηγήθημεν καὶ διεδραματίζοντο αἱ καταστροφαὶ περὶ ὧν ἐκάμησεν λόγον, ἔκαμψεν δεύτερον ταξιδίου πρὸς τὸ βρίκιον· ἐν φέτῃ προστήγγιζον ἡ σύζυγος στρατιώτου τινὸς ἔτεκε κόρην λαβοῦσαν τὸ σῆνα «Καμβρία», καὶ ἡ ὑποία, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα, ζῆτε, — ἡ ἡμέρα ἔκλινε πρὸς τὸ τέρμα τῆς, καὶ ὁ ἀντισυνταγματάρχης Φεαρών, καὶ ὁ πλοιαρχὸς Κόββη, καὶ ὁ ταγματάρχης Μάκ Γρέγορης μετὰ σπου-

δῆς ἐπετέλουν τὰ καθήκοντά των, βοηθοῦντες δι' ὅλων τῶν δυνατῶν μέσων τοὺς ἀνθρώπους, ὃν τὴν διάσωσιν ἀνέλαβον, πρὶν ἔτι πρὸς στιγμὴν σκεφθῶσι περὶ ίδιας των σωτηρίας.

Πρὸς τοῦτο, καὶ πρὸς ἔξεύρεσιν μέσου εὐχερεστέρου διὰ τὴν ἀπὸ τοῦ πλοίου ἔξοδον, ὁ πλοιαρχὸς Κόββη διέταξε ν' ἀναρτήσωσιν ἀπὸ τοῦ ἔκρου τοῦ δικεπερῶντος τὴν πρύμνην τοῦ πλοίου ἐπικλινοῦς ἴστον, τοῦ ἔχοντος δεκαπέντε περίπου πολὺν ὄψις, σχεινίον κατὰ μῆκος τοῦ ὅποιου νὰ διωλίσθαινον σὶ μέλλοντες ἀπὸ τοῦ πλοίου ν' ἀποθίαζωνται εἰς τὰς λέμβους.

Ἄλλα διὰ τοῦ μέσου τούτου διέτρεχον δύο κινδύνους: Πρῶτον, ὅτι ἐν θάλασσαντο νὰ φθάνωσιν ἀνευ ἰλίγγου μέχρι τοῦ ἔκρου τοῦ ἴστον, ὃν ἡ ἐκ τῶν κυμάτων ταλάν-

τευσίς τοῦ πλοίου ὑψού ἐνίστε μέχρι τριάκοντα ποδῶν ὑψούς ὑπεράνω τῶν ὕδατων.

Δεύτερον, ἀφοῦ ἀπαξὶ ἀνηρτήθη τις εἰς τὸ σχοινίον, ὅτι θὰ ἡδυνάται νὰ κατέφθανε τὴν λέμβον καὶ θὰ ἐπινίγετο ἐν τῇ θαλάσσῃ ἢ θὰ κατεκερυμμαρτίζετο ἐπὶ τῶν πλευρῶν τοῦ πλοίου.

Ἐπίσης πολλοὶ ἔξι ἑκατόντας οἴτινες, μὴ ὄντες ναυτικοί, δὲν εἶχον ποσῶς τὴν ἔξιν τοῦ ν' ἀναρριγῶνται ἐπὶ τῶν ίστῶν ἢ νὰ διολισθαίνωσιν ἐπὶ τῶν σχοινίων, προύτιμον νὰ βίπτωνται εἰς τὴν θαλάσσαν διὰ τῶν παραθύρων τῆς πρύμνης καὶ νὰ πειρῶνται νὰ καταφθάσωσι τὰς λέμβους κολυμβῶντες.

Ἐν τούτοις, μεθ' ὅλα αὐτὰ τὰ πρὸς διάσωσιν μέσα, ὑπελείποντο ἀκόμη ἀνέρες πλεύστεροι τῶν ήμερων πρὸς ἀποβίβασμόν, καὶ ὡς ἡγνόσουν πόσοι μεταξὺ αὐτῶν θὰ διεσώζοντο καθ' ἣν στιγμὴν αἱ φλόγες θὰ τοὺς ἡνάγκαζον νὰ ἐγκατέλειπον τὸ πλοῖον, ἥρχισαν νὰ κατασκευάζωσι σχεδίας μὲ σανίδας κλωθῶν καὶ μὲ πᾶν ὑλικὸν καταλληλὸν ὅπερ εὑρίσκον προχειρότερον.

Ταύτοχρόνως ἔκαστος ἀνὴρ διετάχθη νὰ προσδέσῃ εἰς τὸ σῶμά του σχοινίον, ἵνα δι' αὐτοῦ προσδεθῇ ἐπὶ τῆς σχεδίας, ἐὰν ἡ ἀνάγκη ἀπήτει νὰ ἔκαμπον ἑκατόντας χρῆσιν.

Ἐν μέσῳ τῶν κινδύνων τούτων καὶ τῶν βασάνων αἵτινες τοὺς συνάδευον, δόποτε, πρὸς τὸν διηγεκῆ φόβον τοῦ ὅτι θὰ ἔξεσφενδονίζοντο ἐν τῷ κενῷ καὶ εἰς τὴν αἰωνιότητα, προσετίθεντο αἱ πρῶται προσθολαὶ ἀφορήτου διψῆς, στρατιώτης τις ἀνεκάλυψεν, ἐκ τύχης, κιβωτίον πλήρες πορτοκαλίων, καὶ ἀνεκοίνωσε τὸ εὔρημά του εἰς τοὺς συντρόφους του.

Τότε ὅλοι ἀπὸ κοινῆς συμφωνίας, μὲ σέρβις καὶ ἀφοσίωσιν ἀτίνα, ἐν παρομοίᾳ περιστάσει, οὐδόλως θὰ προσεδόκατις, ἐκόμισαν, ἀπὸ τοῦ πρώτου μέχρι τοῦ τελευταίου, ὅλα αὐτὰ τὰ πορτοκάλια εἰς τοὺς ἀξιωματικούς, καὶ ἀπέφυγαν νὰ θέσουν χεῖρα εἰς αὐτά, προτοῦ ἔκαστος ἀξιωματικὸς λάβῃ τὸ ἴδιον του.

Ως μεταξὺ ἔκαστης ἀναγωρήσεως καὶ ἐπανόδου τῶν λέμβων ἐμεσολάθει χρονικὸν διάστημα τριῶν τετάρτων τῆς ὥρας, οἱ ἀξιωματικοί ηδύναντο, ἐν τῷ μεταξύ, νὰ κάμνωσι πολυτίμους ὄντως παρατηρήσεις.

Μέχρι τέλους λοιπὸν τοῦ παρόντος κεφαλαίου, διὰ νὰ καταστήσωμεν γνωστάς καὶ ἡμεῖς εἰς τὸν ἀναγνώστην τὰς παρατηρήσεις ἑκείνας, ἀντικαθιστῶμεν τὸ κείμενον τῆς διηγήσεώς μας διὰ τῆς θυμαστῆς, φιλοσοφικῆς καὶ ἀκριβοῦς ἀφοργήσεως τοῦ ταχυματάρχου Μάκ Γρέγορη.

«Ο χρόνος δὲν μοι ἐπιτρέπει ἀτυχῶς νὰ χαραξῶ ἐνταῦθα τὰς διαφόρους σκέψεις, αἵτινες διῆλθον τὸ πνεῦμά μου κατὰ τὴν φοβερὴν αὐτὴν ἡμέραν, οὔτε τὰς παρατηρήσεις, οὓς ἡδυνήθην νὰ κάμω περὶ τῶν δικτρεχόντων ἐν τῇ ψυχῇ τῶν ἐν ἀτυχίᾳ συντρόφων μου.

»Ἀλλ' ὁφείλω, νομίζω, νὰ σημειώσω ἐνταῦθα ἡθικόν τι γεγονός, οὕτινος τηρῷ ἀνάμνησιν ἐναργεστάτην.

»Τόσον μέγκας ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν ὑπολειπομένων ἐν τῷ πλοίῳ ἀνδρῶν, ὥστε ἐνόμισκα ὅτι θὰ εὑρίσκουν, ἐν τῇ ὑπὸ διαφόρων ὄργανισμῶν ἀποτελουμένῳ πλήθει αὐτῷ, ἀποχρώσεις χαρακτήρων καὶ ψυχικῆς δυνάμεως ἀρκούντως διαφορετικούς, ἵνα κατήρτιζον, ὅν δύναμαι νὰ ἐκφρασθῶ οὕτω, κλίμακα κατιούσκων ἀπὸ τοῦ ἡρωϊσμοῦ, μέχρι τοῦ ἐσχάτου βαθμοῦ τῆς ἀσθενείας καὶ τῆς ἀπογνώσεως.

»Ἐξῆλθον ὅμως πάραντα τῆς τοικύτης μου πλάνης.

»Η διανοητικὴ κατάστασις τῶν ἐν βασάνοις συντρόφων μου ἀπεχωρίσθη πάραντα εἰς δύο κατηγορίας καθηκὼς ἀπ' ἀλλήλων διακρινούμενας.

»Ἀπεχωρίσθη εἰς δύο ἀποχρώσεις καθηκὼς δυναμένας ν' ἀπεικονισθῶσι διὰ μιᾶς ἀπλῆς γραμμῆς, ἥν, ὡς ἔσχον τὴν εὐκαιρίαν νὰ τὸ ἵδω, δὲν εἶναι ἀδύνατον νὰ ὑπερπηδήσῃ τις.

»Ἐξ ἑνὸς εἶχον ταχθῆ οἱ σχυροὶ τὴν καρδίαν, ἑκεῖνοι, ὃν τὴν ψυχὴν ἔκωπυροῦστο ἐτὶ ὑπὸ δυνάμεως.

»Ἐξ ἄλλου, διασυγκρίτως ὀλιγαριθμότερος ὅμιλος ἑκατόν-

παρὰ τοῖς διποίοις δικίνδυνος εἶχε παρακλύσει πᾶσαν δύναμιν πρὸς δρᾶσιν ἢ σκέψιν.

»Μετὰ ζωηροῦ ἐνδιαφέροντος παρετήρησα τὰς μεταλλαγὰς δυνάμεως καὶ ἀσθενείας, τὰς γινομένας μεταξὺ τῶν δύο τούτων ὄμιλων κατὰ τὸ διάστημα τῶν δέκα ἢ ἐνδέκα ὥρῶν, καθ' ὃ ἥμην εἰς θέσιν νὰ παρατηρῶ τὸ πρᾶγμα.

»Ανδρεῖς τινές, ἐπὶ παραδείγματι, οὓς ἡ ταραχὴ τῶν ἢ ἀδυνατία τῶν εἶχον καταστήσει τὴν πρώτην ἐπὶ τὸ ἀντικείμενον τοῦ οίκου καὶ αὐτῆς τῆς περιφρονήσεως ὄλων, ἀνήγθησαν, μετὰ παρέλευσιν ὧρῶν τινων, ἔξι σιχυρῆς τινος ἐσωτερικῆς ὠθήσεως κινούμενοι, μέχρι τοῦ ὑψίστου ἡρωϊσμοῦ, ἐνῷ ἄλλοι, ἔξι ἑκατόντας οἴτινες ἀντιστάντες πρὸς τὰς πρώτας συγκινήσεις, εἶχον θυμασθῆ διὰ τὸ θάρρος καὶ τὴν ἀταραχῆσιν τῶν, καταβληθέντες αἰφνῆς ἀνεμούσις ἀφορμῆς, ικανῆς νὰ προύκλητη νέαν ἀπελπισίαν, ἐφαίνοντο, ἐφ' ὃσον δικίνδυνος προσήγγιζεν, ἐγκαταλείποντες ταύτοχρόνως τὸ σῶμά των καὶ τὴν ψυχὴν τῶν.

»Θὰ μοι ὅτι τοσας εὔκολος ἡ ἀνεύρεσις τῆς πηγῆς αὐτῶν τῶν ἀναμαλῶν.

»Ἄλλα δὲν εἶναι τοῦτο ἔργον ἰδικόν μου.

»Περιορίζομαι εἰς τὸ ν' ἀφηγηθῶ τὰ δύο εἶδον, προσθέτων εἰς αὐτὰ περίπτωσιν, ἤτις βαθεῖαν μοὶ ἐνεπίστησεν ἐντύπωσιν.

»Ως εὔρισκόμην ἐπὶ τῆς γεφύρως, ἀπηγγελημένος ὑπὸ τῶν παρατηρησέων μου, ὃς ἔξιθηκ, ἀκούων στρατιώτην λέγοντα σπισθέν μου :

»— Νά ! ὁ ἥλιος βασιλεύει.

»Ἡ φράσις αὕτη, ἀπλουστάτη ἐν πάσῃ ἄλλῃ περιπτώσει, μοὶ προύκλησε ζωηρὸν ρῆγος.

»Διότι προφανῶς διύλων αὐτὸς ἥλιος ὅτι δι' ἐμὲ ὁ τελευταῖς.

»Ἔστρεψε τὸ βλέμμα πρὸς δυσμάς.

»Καὶ οὐδέποτε θὰ ἔχειλεφθῆ τῆς μηνής μου ἡ ἐντύπωσις ἦν μοὶ ἐνεποίησε τὸ ἐν τῇ δύσει του εὔρισκόμενον στροφοῦ τοῦτο.

»Ἀπερροφημένος δόλος ὑπὸ τῆς ἴδεας ὅτι ὁ Ωκεανός, ἐντὸς τοῦ δόποιου ὁ ἥλιος ἐφαίνετο βυθούμενος, θὰ καθίστατο τὴν ἴδιαν ἑκείνην νύκτα ὁ τάφος μου, κατήντησα βαθμιαίως, κατερχόμενος οὕτως εἰπεῖν ἐν τῇ σκέψει μου, ν' ἀναπαραστήσω εἰς τὸ πνεῦμά μου ἐν δόλῃ τῇ φρικώδεις ἀληθείᾳ τῶν τάς τελευταίας βασάνους τῆς ζωῆς καὶ τὰς συνεπείας τοῦ θανάτου.

»Ἡ σκέψις, τοῦ ὅτι δι' ὑστάτην ἥδη φορὲν ἔβλεπον τὸν ἀπειρονὸς ἥλιον, τὴν ἐστίν την τῆς ὑπάρξεως καὶ τοῦ φωτός, κατέκλυσε βαθυμόδον τὴν ψυχήν μου ἔξι δόλουλήρους καὶ ἐνέχυσεν εἰς τὰς σκέψεις μου τρόμον τινά, παντελῶς ἀγνωστὸν μέχρι τοῦδε εἰς ἐμέ,

»Ο, τι ἡσθικόμην, δὲν ὅτι ποσῶς ἡ λύπη ἐιὰ ζωὴν ἦν εὐρίσκει τις πάντας ἀχρηστὸν ἢ κακῶς πληρώσασαν τοὺς δόρους της ὅτε τὴν θεωρεῖ ἀπὸ τοῦ κατωφλίου τοῦ θανάτου.

»Οχι.

»Ἡτο εἶδός τι ἀστρίστου προφητείας.

»Ἡτο ἀπειρός τις ἀντιλήψις τῆς αἰωνιότητος αὐτῆς ἀπηλαγμένη πάσης ἴδεας ἀθλιότητος ἢ εὐτυχίας.

»Οχι.

»Ἡ αἰωνιότης, ως τὴν στιγμὴν ἑκείνην μοὶ παρίστατο, ἥτο τὸ κενόν.

»Ἡτο ἀτμόσφαιρα ἀνεμούσιος, ἀνεμούσιος, ἀνεμούσιος γυντός.

»Ἡτο τὸ ἀμυντόν τοῦ θαμβὸν ὡς ἡ ἡμέρα ἦν ὁ πνιγόμενος διαβλέπει μέσω τοῦ κύματος τοῦ κυλιομένου μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ οὐρών.

»Ἡ σκέψις αὕτη ὅτι ἐκαποντάκις χειροτέρα ἑκείνης, ἤτις θὰ μοὶ ἀπεικόνιζεν αἰωνιότητα ἐκ φλογός.

»Διότι ἡ ἴδια μοι τοικύτης, ως τὴν διέβλεπον, οὔτε ἡ ζωὴ ἥτο οὔτε δικάστος.

» Ήτο εἶδός τι κτηνώδους ύπνηλότητος, μετεχούσης ἀμφέρωθεν.

» Καὶ, τῇ ἀληθείᾳ, ἄγνως μέχρι τίνος μαύρης ἀπελπισίας θὰ μὲ παρέσυρεν ἡ ὄμοια πρὸς παραφορὰν κατάστασις αὕτη, ἵνα αἰρόντης δὲν κατέβαλλῃ προσπάθειάν τινα ὅπως ἀποσπαθῶ τοῦ ἀρχομένου ἥδη αὐτοῦ ληθάργου, καὶ ἀν δὲν προσεκολλώμην, ὡς πράττει τις ὅτε εύρισκεται ἐν ταῖς ἀγωνίαις τοῦ θανάτου, εἰς τὴν ἀνάμυνσιν μιᾶς τῶν γλυκειῶν ἐπαγγελῶν τοῦ Εὐαγγελίου, αἵτινες μόναι δύνανται νὰ προδίωσι θέλγητρον εἰς τὴν περὶ αἰώνιου ὑπάρξεως ιδέαν.

» Η θέα αὐτὴ τοῦ ἑταῖμου νὰ ἔξαφανισθῇ ὅπισθεν τοῦ ὁρίζοντος ἥλιου ἀνεκάλεσεν εἰς τὴν ψυχὴν μου τὸν Δημιουργὸν τοῦ σύμπαντος, καὶ, τὴν ἀνάμυνσιν τῶν λατρευτῶν αὐτῶν ἐπαγγελῶν ἐνεθυμήθην τὴν δλβίαν χρόαν τὴν μὴ ἔχουσαν ἀνάγκην φωτός, οὔτε τοῦ ἥλιου, οὔτε τῆς σελήνης, ὡς ἀποτελούσαν τὴν δόξαν αὐτὴν τοῦ Θεοῦ ὅστις τὴν φωτίζει.

» Αφῆκα λοιπὸν τὸν ἥλιον νὰ δύσῃ δλοτελῶς ὅπισθεν τοῦ ὁρίζοντος, καὶ, γαλήνιος, ὡσεὶ οὐδόλως δι' ἐμὲ ἐπρόκειτο νὰ ἔκαμψεν τὸ τρομερὸν πήδημα ἀπὸ τῆς ζωῆς εἰς τὴν αἰώνιοτητα, κατέβην εἰς τὸν μέγαν θάλαμον πρὸς ἀναζήτησιν ἐνδύματός τινος, τὸ δόπιον νὰ μ' ἔξησφαλίζει κατὰ τοῦ ψύχους. δριμυτέρους καταστάντος ἀφότου δ' ἥλιος εἴχε δύσει.

» Οὐδὲν ἐν τῷ κόσμῳ ἀπέπνεε τόσον τὴν θλίψιν καὶ τὴν ἐρήμωσιν, ὡς ἡ θέα τῆς αἰθούσης αὐτῆς, ἥτις, τὴν πρώιαν αὐτὴν ἔτι, ἥτο τὸ θέατρον φιλικῆς συνδιαλέξεως καὶ εὐχέρηστον φιλόρρητος.

» Τὴν ὥραν ἥδη ταύτην ἡ αἴθουσα ἥτο σχεδὸν ἔρημος.

» Συνήντα τις ἐκεῖ μόνον ἀτυχεῖς τινάς, οἱ ὄποιοι, ἀφοῦ μάτην ἀνεζήτησαν εἰς τὸ οἰνόπνευμα ἢ τὸν οἶγον τὴν λήθην τοῦ κινδύνου, ἐκύλιον ἐπὶ τοῦ δαπέδου τὴν κτηνώδη μέθην των, ἢ ἥλιοις τινάς κλέπτας περιφερομένους πλησίον τῶν ἐρυκρίων καὶ τῶν συρτῶν πρὸς ιδιοποίησιν χρυσοῦ ἢ τιμαλφῶν σκευῶν.

» Τὰ ἀνάκλιντρα εἴχον ἀνατραπῆ ἐπὶ τοῦ δαπέδου καὶ τὰ ἔπιπλα ἥσαν κατασυντετριμένα.

» Εν μέσῳ τῶν συντριμμάτων αὐτῶν, χῆνες, ὅρνιθες ἔτρεχον, διακυψούσαι τῶν κλωθῶν των, ἐνῷ γοῖρός τις, ὅστις εἴχεν εὑρεῖ τρόπον νὰ ἔξελθῃ τῶν σταύλων του, εἴχεν ἔξαπλωθῆ ἐπὶ λαμπροῦ τουρκικοῦ ταπητοῦ, δι'οὓ εἰς τὸν θάλαμον ἔκσημεῖτο.

» Τὸ θέαμα αὐτό, καταστὰν θλιβερώτερον ἔτι ἐκ τῆς θέας τοῦ καπνοῦ, ὅστις ἥρχισε νὰ διαπερῇ τὰς σχισμάς τοῦ δαπέδου, μοὶ συνέθλιψε τὴν καρδίαν.

» Εσπευσα νὰ λάβω ἴματάν τι.

» Καὶ ἀνέβην πάλιν εἰς τὴν γέφυραν.

» Εκεῖ ἀνεῦρον μεταξὺ μικροῦ ἀριθμοῦ ἀξιωματικῶν, τὸν πλοίαρχον Κόθη, τὸν ἀντισυνταγματάρχην Φερζὼν καὶ τοὺς ὑπολοχαγούς Ρούζτον, Ρούζ οὐαὶ «Εθανς, μετὰ θαυμασίου ζήλου διεξάγοντας τὸν ἀποβιβασμὸν τῶν ἀτυχῶν μας συντρόφων, ὃν δ' ἀριθμὸς ταχέως ἥλαττούτο.

» Εγ γένει, τέλος, οἱ ἄνδρες οἱ πεπροικισμένοι δι' ἀληθοῦς δυνάμεως ψυχῆς οὔτε σπουδὴν ἔδειξαν ὅπως ἐγκαταλείπωσι τὸ πλοίον, οὔτε πόθον τοῦ νὰ ὑπολειφθῶσιν.

» Οἱ πολικοὶ στρατιῶται εἴχον πολὺν σεβασμὸν πρὸς τοὺς ἀξιωματικούς των καὶ πολὺ ἐμερίμνων περὶ τῆς ιδίας των ὑπολοχώντων, ὅστε νὰ σπεύσωσιν ὅπως πρώτοι ἀποβιβασθῶσιν.

» Εξ ἀλλοῦ, ἥσαν πολὺ συνετοὶ καὶ ἀποφασιστικοί, ὅστε νὰ διστάσωσιν ἔστω πρὸς στιγμὴν, ὅτε διετάσσοντο ν' ἀναχωρήσουν.

» Καὶ ἐν τούτοις, ὡς ἡ φοβερὰ αὐτὴ σκηνὴ ἔτεινε πρὸς τὸ τέρμα της, πολλοὶ ἀτυχεῖς, ἀντὶ νὰ ἐπιδείξωσι σπουδὴν πρὸς ἀναχώρησιν, προέδινον, ἐξ ἐναντίας, ἀποστροφὴν πρὸς τὸ κινδύνωδες μέσον σωτηρίας, ὅπερ τοῖς παρείχετο.

» Ο πλοίαρχος Κόθη ἡγανάκτησε λοιπὸν ν' ἀνανεώσῃ κατ-

ἀρχὰς ἵκετευτικῶς, εἴτα ἀπειλητικῶς τὴν διαταγὴν τοῦ νὰ μὴ ἀφήνωσιν οὐδὲ στιγμὴν ν' ἀπολεσθῇ εἰς μάτην.

» Καὶ εἰς τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ 31ου συντάγματος, ὅστις μεριμνῶν περὶ τῆς σωτηρίας ὅλων, εἴγεν ἐκφράσει τὴν πρόθεσιν τοῦ νὰ ἔμενε μέχρι τέλους καὶ νὰ μὴ ἐγκατέλειπε τὸ πλοίον εἰμὴ μετὰ τῶν τελευταίων, ἡγανάκτησε νὰ δηλώσῃ, ἐπὶ τῇ θέᾳ αὐτοῦ τοῦ δισταγμοῦ, ὅτι μετὰ τὴν παρέλευσιν αὐτῆς τῆς προθεσμίας, ἦν προσδιώριζεν ὑψηλὴ τῇ φωνῇ, θὰ ἐγκατέλειπε τὸ πλοίον, ὀφίνων εἰς τὴν τύχην των τὰς ἀσθενεῖς καρδίας, ὃν δὲ δισταγμὸς παρέβλαπτε τὴν σωτηρίαν οὐ μόνον αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν λοιπῶν.

» Εἳναν μέσω αὐτῶν τῶν ἀργοτοριῶν, ἐπλησίαζεν ἡ δεκάτη.

» Ανδρες τινες, περίφρασι εἴκασαν τὴν ψύχωσιν τοῦ ιστοῦ καὶ τῆς ταρχῆς τῆς θαλάσσης, ἦν καθίστα ἐπὶ μᾶλλον τρομερὰ τὸ σκότος, ἀπεποιεῦσθαι ρητῶς τοῦ νὰ ζητήσωσι τὴν σωτηρίαν των διὰ μέσου τοιωτούτων.

» Καὶ ἀλλοι, ἔζητον νὰ τοὺς καταβιβάσουν, πράγμα ἀδύνατον, ὅπως εἴχον καταβιβάσει τὰς γυναικας, διὰ σχοινίου.

» Αἴρηντος ἥλιον καὶ ἀνήγγειλαν ὅτι τὸ πλοίον, τὸ βεβουίσμένον ἥδη ἐνέστη ἢ δέκα πόδας ὑποκάτω τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης, εἴχεν ἐπὶ μᾶλλον αἴρηντος βυθισθῆ κατὰ δύο πόδας.

» Λαμβάνοντες ἀλλοι τε ὑπέψην ὅτι αἱ δύο πρὸς ἀποβιβασμὸν σχεδίαι αἱ περιμένουσαι κατω τῆς πρύμνης, ἡγανάκτησαν πρὸς ἐκείνας, ἀς ὑπὸ τὴν λάμψιν τῶν φλογῶν ἔβλεπε τὶς διεσπαρμένας ἢ ἐπανερχομένας ἐπὶ τοῦ βρικίου, ἥσαν ἐπαρκεῖς ὅπως περιλάβωσιν ἀπαντας ἐκείνους οἵτινες, ὃντες εἰς κατάστασιν ἀποβιβασμοῦ, εύρισκοντο ἀκόμη ἐπὶ τῆς «Δελφίνος», οἱ τρεῖς τελευταῖς ἀγώτεροι αξιωματικοὶ τοῦ 31ου συντάγματος, μεταξὺ τῶν δύο πόδων εύρισκον σπουδαίως ὅπως ἀπεσύροντο ἥδη καὶ αὐτοί.

» Καὶ τώρα, ὡς δὲν θὰ ἡδύναμην κάλλιον νὰ παρείχονται περὶ τῆς θέσεως τῶν λοιπῶν ἢ διὰ τῆς ἐκθέσεως τῆς ιδικῆς μου, ζητῶ παρὰ τοῦ ἀναγνώστου τὴν ἀδειαν τοῦ ν' ἀφηγηθῆ μετὰ τινῶν λεπτομερειῶν τὸν τρόπον καθ' ὃν διεσώθη.

» Η ιστορία μου εἶναι ἡ αὐτὴ μὲ τὴν ιστορίαν ἐκατοντάδος ἀνθρώπων προηγηθέντων ἐμοῦ.

» Ο ιστὸς πλοίου μεγάλου ὅποιος ἡ «Δελφίν», οὐ περβατῶν τὴν πρύμνην κατὰ δέκαπέτα πόδας ἐν γραμμῇ δριζούσιοι, εύρισκεται ἐν καιρῷ γχλήνης δεκασκτῷ ἢ είκοσι πόδας ὑπέροχω τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης.

» Αλλ' ἐν μέσῳ καταιγίδος, ὡς ἡ παροῦσα, τὸ ψύχος τῶν κυμάτων καὶ διάστολος τοῦ πλοίου τὸν ἀνήγειρον πολλάκις μέχρις ψύχους ποδῶν τριπλοντα.

» Επρεπε λοιπὸν συγχρόνως, ἵνα κατέψημε τὸ τροχίν τὸ δεδεμένον ἐκ τοῦ ἀκρού τοῦ ιστοῦ, νὰ εἰρπε κατὰ μῆκος αὐτοῦ ὅστις εἴχε στρογγυλωθῆ καὶ καταστῆ γλισιώδης, ἐπιχειρήσεις ἥτις καὶ δι' αὐτοὺς ἔτι τοὺς ἔξοικειωμένους εἰς τὸ πράγμα ναυτικούς, δὲν ἥτο ποσῶς ἀπηλλαγμένη κινδύνων, καὶ ἥτις παρ' ὅλων ἀπήτει χειρά δεξιὰν καὶ μυῶνας στιβάροις.

» Τὸ ἐνκέριον αὐτὸν ταξείδιον εἴχε, πρὸ ἐμοῦ, στοιχίσει ἥδη τὴν ζωὴν εἰς πολλοὺς.

» Οι μὲν δὲν ἡθέλησαν νὰ ψικούντωνεύσωσι.

» Καὶ εἴχον ριφθῆ κατ' εὐθείαν εἰς τὴν θαλάσσαν.

» Αλλοι ἔξαλιζοντο κατὰ τὸ ἐν τρίτον ἢ τὸ μέσον τῆς πορείας.

» Καὶ ἀφίοντο νὰ καταπίπτωσιν ἐν τῇ ἀβύσσῳ ἥτις, κατηνούσαι κάτωθεν αὐτῶν, τοὺς κατεβρόγυιζε πάροιτα.

» Τινὲς εἴχον φθάσει αἰσιώς μέχρις ἡγρου τοῦ ιστοῦ, ἢ καὶ τοὺς σχοινίους αὐτοῦ.

» Αλλ' ἀπ' ἐκεῖ καὶ πέρχη δὲν ἐσώζοντο πλέον.

» Εἴσου δὲν ἡδύνατός τις νὰ περιμένῃ ἐν τούτων, εἴτε ὅτι θὰ κατήρχετο εἰς τὴν λέμβον, εἴτε ὅτι θὰ προσέκρουεν ἐπὶ τῶν πλευρῶν τοῦ πλοίου καὶ θὰ ἐμποτίζετο ὑπὸ τῶν

ύδατων, καὶ, χάσας ἐπὶ τέλους τὰς δυνάμεις του, θὰ παρήται τὸ σχοινίον πρὸιν ἔτι ἐπιβῆ τοῦ ὀκτατίου.

»Ως ἔκαστος βλέπει, δὲν ὑπῆρχε μεγάλη ἐλπὶς σωτηρίας ἐν τῷ μόνῳ ἡμῶν αὐτῷ μέσῳ σωτηρίας.

»Ἄλλ᾽ ἐπὶ τέλους, ἐπαναλαμβάνω, ἀφοῦ αὐτὸν ἦτο τὸ μόνον, δὲν ἔδιστασα ποσῶς, ὅτε ἥλθεν ἡ σειρά μου.

»Ἴππευσα καὶ ἐγὼ τὸ γλιτώδες αὐτὸν τεμάχιον ξύλου, μεθ' ὅλην μου τὴν ἀπειρίαν καὶ τὴν ἀδεξιότητα διὰ παρόμοιον ἔργον.

»Ἄλλ᾽ ὁφείλω νὰ τὸ εἴπω, καὶ εὔτυχης μάλιστα λογίζεμαι ὅτι δύναμαι γὰρ τὸ εἴπω, προτοῦ προθῶ εἰς τὸ ριψοκίνδυνόν μου γύμνασμα, ηγαρίστησα τὸν Θεόν, διότι μοὶ παρεῖχε μέσον ἀπολυτρώσεως, ὅπερ τοῦτο καὶ ἀνὴτο κινδυνώδες, καὶ τὸν ηγαρίστησα πρὸ πάντων διότι δὲν ἐσκέφθη περὶ ιδίας μου σωτηρίας εἰμὴ ἀφοῦ ἐπαξίως ἔξεπλήρωσα τὸ καθηκόν μου πρὸς τὸν βασιλέα μου καὶ πρὸς τοὺς συντρόφους μου.

»Μετὰ τὴν βροχεῖαν αὐτὴν προσευχὴν ἦν ἀπηνθύνυνα μὲ τὴν καρδίαν μᾶλλον καὶ τοὺς ὄφθαλμούς ἡ διὰ τῶν κειλέων, προέθην εἰς τὴν ἐναέριον μεν πορείαν, καὶ προύχωρησα ὅσῳ κάλλιον ἡδύναμην.

»Προηγεῖτο ἐμοῦ νεαρός τις ἀξιωματικὸς ἀπειρος ὅσον καὶ ἐγώ.

»Οτε ἐφθάσαμεν εἰς τὸ ἄκρον περίπου τοῦ ἴστου, αἰφνηδία καταγίγισκε προσέβαλε μεμιγμένη μὲ βροχὴν ἤτις μᾶς ἡγάγκασε νὰ διακόψωμεν τὴν πορείαν μας καὶ ν' ἀναρτηθῶμεν ἀπὸ τοῦ ἴστου.

»Πρὸς στιγμὴν ἐνομίσαμεν ὅτι ἀπώλετο πλέον πᾶσα ἐλπὶς τοῦ νὰ κατεφθάνουμεν τὸ σχοινίον.

»Άλλα, τῇ βοηθείᾳ τοῦ Θεοῦ, ἀλλως συνέβη τὸ πρᾶγμα.

»Μετά τινας στιγμὰς ἀκινησίας, διὰ σύντροφός μου ἀνέλαβε τὴν πορείαν του καὶ κατέφθασε τὸ σχοινίον.

»Προσηρτήθη εἰς αὐτό, καὶ τὸν ὑπεδέχθη ἡ λέμβος, ἀλλ᾽ ἀφοῦ προηγουμένως διεβράχη δις ἡ τρίς.

»Τὸ παράδειγμα του μοὶ ἔχρησίμευσεν ὡς μάθημα.

»Τπελόγιστα ὅτι ἀντὶ ν' ἀρχίσῃ τις νὰ καταβείνῃ καθ' ἧν στιγμὴν τὸ ἀκάτιον εὐρίσκετο ἀκριβῶς ὑποκάτω τοῦ σχοινίου, καλλιον, ἐξ ἐναντίας, νὰ ἐρριψινδύνειε καθ' ἧν στιγμὴν ἡ λέμβος ἀπεῖχεν εἰκοσιπέντε ἡ τριάκοντα βήματα μακράν, διότι οὕτω μόνον εὐρίσκετο τις εἰς τὸ ἄκρον τοῦ σχοινίου τὴν στιγμὴν ἀκριβῶς, καθ' ἧν ἡ λέμβος εὐρίσκετο κάτωθέν του.

»Χάρις εἰς τὸν ὑπολογισμὸν αὐτὸν, τῷρντι, ἀφείτης νὰ ὀλισθήσω κατὰ μῆκος τοῦ σχοινίου, τὸ δόποιον ἔσφιγγον μεταξὺ τῶν κειρῶν ἀμα καὶ τῶν ποδῶν μου, ὑπῆρξε δέ μόνος ὅστις ἐφθάσα τὴν λέμβον δίχως νὰ βουτηθῇ εἰς τὴν θάλασσαν καὶ δίχως νὰ λάβω τραύματα βαρέα.

»Ο ἀντισυνταγματάρχης Φερών, ὅστις μὲ τὴν δύναμιν δὲν ὑπῆρξεν δοσον ἐγὼ εὔτυχης.

»Ἄφοῦ ἐπὶ τις διάστημα ἐτολχαντεύθη ἐν τῷ κενῷ, καὶ ἐθύμηθη ἐπανειλημμένως ἐν τῇ θαλάσσῃ, ἀφοῦ ἐπανειλημμένως προσέκρουσεν ἐπὶ τῆς λέμβου ἡ τοῦ πλοίου, τόσον ἐξηπλήθη, ὥστε παρήτησε τὸ σχοινίον.

»Κατ' εὐτυχίαν, τὴν αὐτὴν ἐκείνην στιγμὴν, εἰς τῶν ἐν τῷ πλοιαρίῳ τὸν παρετήρησε, τὸν ἐφράξεν ἀπὸ τῆς κόμης καὶ τὸν ἀνείλκυσε σγέδον ἀναίσθητον.

»Οσον ἀφερεῖ τὸν πλοιαρίου Κόβη, αὐτὸς εἶχε ὀηλώσει ὅτι τελευταῖος ὅλων θὰ ἐγκατέλειπε τὴν γέφυραν τοῦ πλοίου του.

»Ἐπίσης, ώστε ἀναλαβών ὑπὸ εὐθύνην του τὴν ζωὴν ὅλων τῶν ἐπιβατῶν τῆς «Δελφίνος», ἀπὸ τοῦ πρώτου μέχρι τοῦ τελευταίου, ἀπέφυγε ν' ἀποβιβασθῇ εἰς τινα τῶν λέμβων προτοῦ ἐπιτελέσῃ πάν τὸ δυνατὸν ὅπως ἀπεσόβει τὸ ἀναπόφασιστον τῶν ὀλιγαριθμῶν ἐκείνων ἀνέρων, σὺς δὲ τρόμος εἶχεν ἀποστερήσει τῶν δυνάμεων των.

»Ολαι του αἱ ίκεσιαι ἀπέθησαν εἰς μάτην.

»Ἐν τούτοις ἀκούων ἡδη τὰ τηλεβόλα, πίπτοντα τὸ ἐν

μετὰ τὸ ἄλλο ἐν τῇ ἀποθήκῃ καὶ ἐκρηγνύμενα ἐντὸς αὐτῆς, ἐπικέρθη ὅτι μακροτέρα τις ἀφοσίωσις θὰ ἥτο παράλογον πείσμα, καὶ ρίψις τελευταῖον βλέμμα ἐπὶ τοῦ πλοίου του:

— Χαῖρε, εὐγενής «Δελφίν!» εἰπε· χαῖρε, γηραιέ μου σύντροφε. Σει της θάνατος ἀξιοπρέπετορος καὶ ὠραιότερος, καὶ μετὰ χαρᾶς θὰ συνεμέριζόμην τῆς τύχης σου, ἐάν ἐπρόκειτο νὰ ἐκυλιόμεθα δροῦ ἐν μέσῳ τῆς νίκης. Ἀλλὰ δὲν ἔχομεν αὐτὴν τὴν εὐτυχίαν. Χαῖρε, εὐγενής «Δελφίν!» Ἀλλιούσιον! ἀλλοίμονον! Οὕτω λοιπὸν ἐμέλλομεν ν' ἀπεχωρίζόμεθα ἀλλήλων!

— Εἰτα μετά τινας στιγμὰς ἀλγενῆς σιγῆς ἀνηλθε τὸ ίστιον καὶ διοισθῆσαν κατὰ μῆκος αὐτοῦ ἔνωθεν τῶν κεφαλῶν τῶν ἀτυχῶν, στίνες ἔμενον ἀκίνητοι δίχως νὰ τολμῶσι νὰ κάμψωσι βῆμα πρὸς τὰ ἐμπρός ἢ πρὸς τὰ ὄπιστα, κατέφθασε τὸ ἄκρον τοῦ ἴστου, δόπθεν, χωρὶς οὐδὲ καν νὰ λάβῃ τὸν κόπον νὰ διοισθῆση κατὰ μῆκος τοῦ σχοινίου, ἀφέθη νὰ καταπέσῃ ἐν τῇ θαλάσσῃ καὶ ἐφθασε τὴν λέμβον κολυμβῶν.

— Καὶ ἐν τούτοις, μεθ' ὅλον τὸ μάταιον τῶν πρὸς ἐκείνους ἰκεσιῶν του, δὲν ἥθελησε ποσῶς νὰ ἐγκαταλίπῃ ὀλοτελῶς τὰς ἀσθενεῖς ἐκείνας καρδίας, αἴτινες, ἐκτιθέμεναι εἰς κίνδυνον μεγαλείτερον, δὲν εἶχον τολμήσει νὰ ριψοκινδυνεύσωσιν ὡς οἱ σύντροφοί των.

— Μίχ λέμβος ἀφέθη κατὰ συνέπειαν νὰ σταθμεύῃ ὑποκάτω τῆς πρύμνης μέχρι τῆς στιγμῆς, καθ' ἣν αἱ φλόγες, αἱ βιζίως ἀναδιδόμεναι ἀπὸ τοῦ παραθύρου τοῦ θαλάσμου τοῦ πλοιαρίου, κατέστησαν ἀδύνατον τὴν ἐπὶ πλέον δικαμονήν της ἐν τῇ αὐτῇ θέσει.

— Καὶ οὐχ ἥττον, ὅτε μίαν ὥραν μετὰ τὴν ἀφιξίν του πλοιαρίου Κόβη εἰς τὴν «Καμβρίαν» ἡ ὑπολειφθεῖσα λέμβος προσῆλθεν ἐπὶ τέλους καὶ αὐτή, κομιζούσα ἔνα μόνον στρατιώτην, δύν ἡδυνθῆσαν νὰ καταπείσωσι νὰ φύγῃ, δὲ πλοιαρχὸς τῆς «Καμβρίας» οὐδόλως θὰ ἐπέτρεπεν εἰς τοὺς ναύτας καὶ εἰς τὸν ὑπολογαχὸν νὰ ἐπιβιβάζοντο τοῦ πλοίου, ἀν μὴ ἀνεγγωρίζει μεταξύ τῶν ἐπιβατῶν τῆς λέμβου τὸν κ. Θόμασαν, νεκρὸν ἀξιωματικόν, ὅστις ἐν ἐκείνῃ τῇ ήμέρᾳ εἶχεν ἐπιδείξει ἀξιοθάμυματον ζῆτον καὶ ἀφοσίωσιν.

Δ'

III ἔκρηξις.

Δύσκολον θὰ ἥτο νὰ περιέγραψε τις ὅπις διεδραματίζετο, ἐπὶ τοῦ καταστρώματος τῆς «Καμβρίας», ἐφ' ὅσον αἱ λέμβοι, φθάνουσαι, ἀνήγγελον εἰς τὰς χήρας καὶ τὰ ὄρφανά τὸν θάνατον ἐκείνων ὃσοι ἀπωλέσθησαν, ἢ εἰς τὰς γυναικας καὶ τὰ παιδίας ἡς δὲ Θεός ηγουπλαγνίσθη ὅτι οἱ πατέρες των καὶ οἱ σύζυγοι των ὑπῆρχον εἴτε καὶ προσήρχοντο παρ' αὐτοῖς.

— Άλλα πάραυτα τὸ πᾶν ἐσταμάτησε, λύπη καὶ χαρά, πρὸ τοῦ θαέματος τὸ δόποιον παρουσίαζεν ἡ «Δελφίν».

Μετὰ τὴν ἀφιξίν των ἐπιβατῶν τῆς τελευταίας λέμβου εἰς τὴν «Καμβρίαν», αἱ φλόγες, αἴτινες εἶχον μεταδιδόθη ἥδη εἰς τὴν ἀνωτέραν γέφυραν τοῦ πλοίου, ἀνήλθε μὲ τὴν ταχύτητα ἀστραπῆς μέχρις ὑψώς τῶν ιστῶν.

Τὸ πλοίον τότε παρουσίαζεν ὅλον συμπαγῆ ὅγκον πυρὸς φλέγοντος τὴν ἀτμόσφαιραν καὶ φωτίζοντος ζωηρότατα πᾶν τὸ ἐπὶ τῆς «Καμβρίας» εύρισκομενον, ἀνθρώπους καὶ πράγματα.

Αἱ σημαῖαι τοῦ κινδύνου αἱ ὑψωθεῖσαι τὸ πρωὶ ἐξηκολούθουσαι καὶ μέσῳ τῶν φλογῶν.

Καὶ ἐκυμάτιζον σύτω μέχρι τῆς στιγμῆς, καθ' ἣν οἱ ιστοὶ ἀναφλεγόντες καὶ αὐτοὶ κατέρρευσαν ἐν μέσῳ τῆς πυρκαϊδες.

Τέλος, περὶ τὴν μίαν καὶ ἡμίσειαν τῆς πρωίας, τὸ πῦρ προσέβαλε τὴν ἀποθήκην τῶν πολεμοφόρων, καὶ ἡ ἔκρηξις, ἡτις ὡς ἐκ θαύματος εἶχε τόσον ἀργήσει νὰ ἐπλήθη, ἀντήχησε, καὶ τρομερὰ ἀνθεσμηνὴ ἐκ τοῦ πενθίμου τούτου πυροτεχνή-

ματος, τὰ πυριφλεγῆ συντρίμματα ἐνὸς τῶν ὡραιοτέρων τῆς Ἀγγλίας ἀτμοπλοίων, ἀντεισχθησαν μέχρις οὐρανοῦ.

Εἶτα τὸ πᾶν ἐσθέσθη.

Τὸ πᾶν ἐσίγησε.

Καὶ ή θάλασσα ικανοποιημένη ἦδη ἐπανεβυθίσθη ἐν τῇ σιγῇ καὶ ἐν τῇ σκοτίᾳ.

Καὶ ἐν τούτοις ἡ «Καμβρία» ἤτις, βαθμιαίως, εἶχεν ἀναπετάσει τὰ ιστία της δὲν ἥργησε ν' ἀναλάβῃ τὸν πλοῦν της.

Ἄς μᾶς ἐπιτραπῶσι τώρα ὄλιγαι λέξεις περὶ τοῦ βρικίου τούτου, περὶ τοῦ πλοιάρχου του καὶ τῶν περιστάσεων, αἰτίες συνέτειναν ἵνα παρασχῃ τὴν σωτήριον αὐτὴν συνδρομὴν πρὸς τοὺς ἀτυχεῖς ναυαγούς τῆς «Δελφίνος».

Η «Καμβρία» ἤτις ὡς ἀνεφέραμεν, ἦτο μικρὸν βρικίον 200 τόννων, προωρισμένον διὰ τὴν Βεραρχούζαν, ὑπὸ τὴν διοίκησιν τοῦ πλοιάρχου Κούκ, μὲ πλήρωμα ἀποτελουμένον ἔξ ὅκτὼ ἄνδρων, μὲ τριακοντάδα ἐπιβατῶν ἀποτελουμένην ἐκ μεταλλευτῶν τῆς Κορνουάγης καὶ μὲ ὑπαλλήλους τινὰς τῆς ἀγγλομεζικανικῆς ἑταίριας, εὐρίσκετο, τὴν πρωῖαν τοῦ ὄλεθρου, εἰς μεγάλην ἀπὸ τῆς «Δελφίνος» ἀπόστασιν, διατρέχουσα τὴν αὐτὴν πορείαν καὶ ἔκεινη.

Ἐκ θείας Προνοίας μηχανημάτι τοῦ πλοίου εἶχεν αἴρηνς βλαβῆ.

Καὶ ὁ πλοιάρχος Κούκ, πρὸς ἐπιδιόρθωσιν τοῦ πλοίου του μετῆλαξε διειδύνσιν ἵνα ἀγκυροβολήσῃ.

Καὶ εὐρέθη οὕτως ἀντιμέτωπος τῆς «Δελφίνος».

Γνωρίζομεν κατά τινα τρόπον ὁ πλοιάρχος Κούκ ἐφιλοξένησε τοὺς ἀτυχεῖς ναυαγούς.

Ἄλλα, τώρα, ίδου ὅτι ὑπολείπεται νὰ εἴπωμεν :

Ἐνῷ οἱ ὅκτὼ ἄνδρες τοῦ πληρώματος ἡσχολοῦντο εἰς τὰς διὰ λέμβων μεταφράζεις, οἱ τριάκοντα μεταλλευταὶ τῆς Κορνουάγης, τοποθετημένοι εἰς τὰς προτόνους, καὶ ἐν τῇ κινδυνωδειστέρᾳ τῶν θέσεων, ἔχρησιμοις οὖν τὴν δύναμιν τῶν μυῶν των τὴν παροιμιώδη ἐν Ἀγγλίᾳ καταστάσιν, ἵνα δράττωσιν, ἀνὰ ἕκαστην ὑψωσιν τοῦ κύματος, εἴτε ἀπὸ τῆς κόμης αὐτῆς θύματα τοῦ μεγάλου ναυαγίου.

Καὶ μετεκόμιζον ἔνα ἐκαστον τούτων ἐπὶ τῆς γεφύρας.

Ἐπὶ πλέον εἶδομεν μεθ' ὅποιας δυσκολίας ὁ πλοιάρχος Κούκ ἐδέχθη τοὺς τελευταίους ἀπὸ τῆς «Δελφίνος» προσελθόντας ναυαγούς.

Πλέον ἡ ἀπαξὴ ἦδη, τῇ ἀληθείᾳ, οἱ ναῦται πεπονημένοι ἔξ αὐτῶν τῶν ταξειδίων, ἤχισαν νὰ μεμψιμοιρῶσι διὰ τοὺς κινδύνους εἰς οὓς τοὺς ἐξέθετον πρὸς διάσωσιν στρατιωτῶν τῆς Σηνάρας, ὃντων τὰ ὄποια τοῖς εἶναι κατὰ βροῦς ἀντιπαθητικά.

Καὶ θά τρονοῦντο ν' ἀπήρχοντο ἐκ νέου εἰς τὸ πλεῖον, ἐάν ὁ πλοιάρχος Κούκ οὐ μόνον δὲν τοὺς ἐπετίμα αὐστηρῶς δι' αὐτὸν τὸν ἐγωισμόν των, ἀλλὰ καὶ δὲν ἐσήλου ρητῶς, ὡς ἔπραξεν, ὅτι δὲν θά τοὺς ἐδέχετο ποσῶς ἐπὶ τῆς «Καμβρίας», ἀν δὲν ἐξετέλουν πλήρεις τὸ φιλάνθρωπόν των ἔργον.

Λοιπόν, ἡ Πρόνοια ἡθέλησεν ἵνα ἡ ἀνήκουστος αὐτὴ συσώρευσις κινδύνων, ἡ μιγνύουσα τὴν πυρκαϊάν πρὸς τὴν τρικυμίαν, ἀπήρτιζε διὰ τῆς πάλης τοῦ ὕδατος πρὸς τὸ πῦρ μέσον σωτηρίας εἰς τὸ πλήρωμα, διότι ἐπέτρεψε ν' ἀνοίξῃ ὁ πλοιάρχος Κόβη τὰς πολεμήστρας καὶ νὰ πληρωθῇ αὐτοστιγμεὶ ὕδατος ἡ ἀποθήκη, πρᾶγμα ἐπιβραδύνον τὴν πρόσδον τῆς πυρκαϊάς, καὶ ὅγει τοῦ ὄποιου τῆς «Δελφίνος» διατελεῖσθαι κατεβροχθῆσθαι ὑπὸ τῶν φλογῶν, προτοῦ εἰς μόνος λαβῆν τὸν καιρὸν νὰ ζητήσῃ καταφύγιον εἰς τὴν «Καμβρίαν».

Καὶ αὐτὴν ἡ «Καμβρία» ἀκόμη ἐν ἦτο θαῦμα ὅτι εὑρίσκετο ἐν ἀρχῇ ἔτι τοῦ ταξειδίου της, καὶ ὅτι συνεπῶς αἱ ζωτικοφρίαι της ἦσαν σχεδὸν ἀθικτοὶ ἔτι, ἀντὶ νὰ προσεγγίζωσιν εἰς τὸ τέρμα των;

Δὲν ἦτο ἀκόμη ὡς ἐκ θαύματος ἡ γέφυρα παντελῶς κενὴ ἐμπορευμάτων, διότε, ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει, θά ἡναγκάζοντο νὰ ἔριπτον αὐτὰ εἰς τὴν θάλασσαν ;

Δὲν ἦτο θαῦμα τέλος τὸ ὅτι ὁ ἀνεμος, ἐναντίος πρὸς τὸν πλοῦν, δὲν ἡ «Καμβρία» εἶχεν ἀναλάβει, τόσον ὑπῆρξεν εὔνοικὸς ἔξ ἐναντίας, ἵνα τὴν ἐπαναφέρη, κατάφορτον ὑπὸ ἔξακοσίων ναυαγῶν, εἰς τὰ παράλια τῆς Ἀγγλίας;

Διότι, δέον νὰ τὸ διολογήσωμεν, οἱ ἀτυχεῖς ναυαγοί, διὰ τῆς εἰς τὴν «Καμβρίαν» μεταβιβάσεως των, δὲν εἶχον οὕτω ἀσφαλίσει καὶ τὴν σωτηρίαν των, συσωρευμένοι ὡς ἦσαν, κατὰ τὴν διάρκειαν μανιώδους τρικυμίας, μέχρις ἔξακοσίων, ἐπὶ πλοίου προωρισμένου νὰ φέρῃ τεσσαράκοντα ἡ πεντήκοντα τὸ πολὺ ἄνδρας καὶ ἔριμμένου ἐν τῷ κόλπῳ τῆς Βισκαΐας, εἰς ἐκατοντάδα μιλλίων ἀπὸ τοῦ μεττοῦ ἐγγὺς ὑπάρχοντος λιμένος.

Οὕτω, ἐπὶ παραδείγματι, ὁ μικρὸς θάλαμος, ὁ ξενίσας τὸν ταγματάρχην Μάκ Γρέγορην, πρωρισμένος δι' ὄκτὼ ἢ δέκα ἀτομά, περιέκλειεν ἦδη ἐν εὔτῳ ὄγδοηκοντα.

Καὶ οἱ ἔξηκοντα τούτων δὲν εἶχον ἐκεῖ ποῦ νὰ καθίσωσιν.

Ὦς ἡ τρικυμία, ἀντὶ νὰ κατευνασθῇ, ἐδιπλασίας τὴν μανίαν της, τὸ ὅρωρ ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν ὑπερέβαινε τὴν γέφυραν, καὶ ἡναγκάζοσθησαν νὰ κλείσωσι τὰς θυρίδας.

Ἄλλα κλείοντες αὐτάς, ἀπέκλειον τὸν ἐξωτερικὸν ἀέρα, καὶ οἱ ἐντὸς συσωρευμένοι ἐκινδύνευσαν νὰ πάθουν ἔξ ἀσφυξίας.

Τότε ἡναγκάζοσθησαν νὰ ἡμιανοίγωσι τὰς θυρίδας καθ' ἡς στιγμὰς τὰ κύματα ἐταπεινοῦντο.

Καὶ τρόπτι, οἱ ἄνδρες τόσον ἦσαν ἐντὸς συμπυκνωμένοι, ὥστε ἡ θερμότης, ἡ πηγάζουσα ἀπὸ τὰς ἀναπνοάς των, παρήγαγε θερμότητα ἐμβαλούσαν πρὸς στιγμὴν εἰς φόβον μὴν «Καμβρία» ἐπυρπολεῖτο καὶ αὐτή.

Τόσον ἡ ἀπόσφαιρική εἶχε καταστῆ Βαρεῖα, ὥστε κηρίον τι ἀνημμένον εἶχε πάρκυτα σθεσθῆ.

Οἱ δροὶ τοῦ πληροῦντος τὸ πληροῦντος τὸ κατάστρωμα δὲν ἦσαν ὀλιγώτερον ἀθλιοι.

Διότι οἱ ἐκεῖ εύρισκομενοι ἦσαν ὑπόχρεοι νὰ μένωσι νυχθυμερὸν μὲ τοὺς πόδας ἐντὸς τοῦ ὕδατος, ἡμίγυμνοι, διαπερώμενοι ὑπὸ τοῦ ψύχους καὶ τῆς ὑγρασίας.

Εὐτυχῶς, ὡς εἴπομεν, ὁ ἀνεμος ἦτο εὐνοϊκός.

Καὶ ώστε κατανήσας ὅτι ἡ «Καμβρία» ἡδυνάτει νὰ προχωρῇ πολὺ ταχέως, ἐδιπλασίασε τὴν ὅρμην του.

Ἐξ ἀλλοῦ, μὲ κίνδυνον τοῦ νὰ συνέτριβε τοὺς ιστούς, ὁ πλοιάρχος ἀνεπέτασεν ὅλα τὰ ιστία.

Καὶ τὸ ἀπόγευμα τῆς 3 Μαρτίου, ἡ Κραυγή: «Ἐπρὶ πρὸς τὰ ἐμπρός!» ἀντήχησεν ἔξ ψήφους τῆς γεφύρας.

Περὶ τὴν ἐσπέραν ἀνεγνώρισαν τὰς Σορδίγκας νήσους.

Καὶ ἀφοῦ ἐν τάχει διέπλευσαν τὰ παράλια τῆς Κορνουάγης, ἔρριψαν τὴν ἀγκυραν, τὴν ἡμίσειαν μετὰ τὸ μεσονύκτιον, ἐπὶ τοῦ λιμένος τῆς Φαλμούθης.

Τὴν ἐπαύριον, ὁ ἀνεμος, ὅστις μέχρι τοῦδε ἦτο νετισῶντικός, μετετράπη αἴρηντος εἰς βορειοδυτικόν.

Αλλὰ τὸ μέγιστον τῶν θαυμάτων, ἐκεῖνο εἰς τὸ τραχῶς ἐξεδηλώθη τὴν ἡγείρο τῆς Προνοίας, εἶναι ἡ τρεῖς ἡμέρας μετὰ τὴν ἀφίξεων τῆς «Καμβρίας» καὶ τῶν ἔξακοσίων της ναυαγῶν εἰδησης περὶ διασώσεως τῶν ἐπὶ τῆς «Δελφίνος» ἐγκαταλειφθέντων.

Ἐκεῖνοι, οὓς ἐνόμιζον ἀπωλεσθέντας, εἶχον ἀποβιβάσθη εἰς Λιβερπούλην, διὰ τοῦ πλοίου «Καρολίνας».

Τώρα πῶς ἡ θαυμασία αὐτὴ διάσωσις ἐγένετο;

Οἱ ἀτυχεῖς αὐτοὶ ναυαγοί μόλις ἡδύναντο νὰ ἐνθυμῶνται τὸν τρόπον καθ' ὃν ἐπῆλθεν.

Ίδού αὐτός :

Μετὰ τὸν ἀπόπλουν τοῦ τελευταίου ἀκατίου αἱ πανταχόθεν διαφεύγονται φλόγες τοὺς ἡναγκάζοντας νὰ καταφύγουν εἰς τὰς προτόνους, ὅπου παρέμειναν μέχρι τῆς στιγμῆς, καθ' ἥν οἱ ιστοὶ κατέρρευσαν ἡμικαίομενοι, καὶ ἐσθέσθησαν ἐν τῇ θαλάσσῃ.

Τότε προσεκολλήθησαν ἐφ' ὅλων αὐτῶν τῶν ἐπιπλεόντων

συντριμμάτων, καὶ ἐν τοιχύτῃ φοβερῷ θέσει τοὺς εὑρεν ἡ πρωία τῆς ἐπιούσης.

Περὶ τὴν δευτέραν μετὰ μεσημέριαν ἐις τούτων φερόμενος ἐπὶ τοῦ ὑψους κύματος καὶ ρίψας βλέμμα περὶ ἔστον, παρετήρησε πλοῖον καὶ ἐξέπεμψε τὴν κρυγήν : "Ἐν ἵστοιο;

"Ἔτο δὲ «Καρολίνα», μεταβλίνουσα ἀπὸ Ἀλεξανδρείας εἰς Λιβύην.

Δικασθέντες παρὰ τοῦ πλαισίου Βιλέαιν, ἔφθασαν, ὡς εἶπομεν, εἰς τὴν ἡράκλια τῆς Ἀγγλίας τέσσαρας ἡμέρας μετὰ τὴν ἐπὶ τῆς ξηρᾶς ἀπόβασιν τῶν ἀτυχῶν των συντρόφων, στίνεις τοὺς ἐνόμιζον καὶ λεσθέντας.

Μέγας δὲ Θεός !

ΤΕΛΟΣ

ΤΟ ΠΤΥΧΙΟΝ

Κατὰ τὸ Ἰταλικόν.

Ο κύριος Ἀμβρόσιος ἐκάθητο μετὰ τῶν φίλων του πρὸ μικρᾶς τραπέζης, ἐν τινὶ καφενείῳ τοῦ χωρίου, ἐκ τοῦ εἰδούς τῶν σκοτεινῶν καὶ καπνισμένων ἐκείνων πανδοχείων, ἐνθα συνήθως συναθροίζονται οἱ γέροντες, ὅπως χροτοπαξίωσι, συζητήσωσι περὶ πολιτικῶν, ἀναγγήσωσιν ἐφημερίδας η συσκεψθῶσι περὶ τῶν ὑποθέσεών των καὶ ὄμιλήσωσι περὶ τῶν ἀτυχημάτων των.

Ο κύριος Ἀμβρόσιος ἐκράτει πρὸ τῶν ὄφθαλμῶν του ἀνεπτυγμένην πρωΐην τινὰ ἐφημερίδα καὶ ἀνεγίνωσκεν ὑψηλὴ τῇ φωνῇ τὰ τηλεγραφήματα, ὅτε τῷ ἐκομίσθη μία ἐπιστολὴ. Μόλις εἶδε τὴν ἐπιγραφήν, ἀνέκραξε μειδιῶν :

— Τοῦ νισοῦ μου !

— Θὰ σᾶς στέλλει κανένα μικρὸν λογχιασμὸν ἐξόσων, ὑπέλαθεν εἰς τῶν παρακαθημένων.

— Λέγετε ; Χθὲς ἀκόμη τοῦ ἐπεμψαν καὶ μάλιστα τοῦ ἔστειλα καὶ κάτι περισσότερον, διότι ἔχει ἐξετάσεις καὶ τὸ καῦμένο τὸ παιδί πρέπει να ἐνθρούνθῃ. Τώρα δὲν τὸ λέγω νὰ καυχηθῶ, ἀλλ' ὑπῆρχε πάντοτε καλὸ παιδί. Ολίγον τρελλός, ἀν θέλετε, ἀλλὰ γεννακία καρδία.

Καὶ ταῦτα λέγων ὁ κύριος Ἀμβρόσιος, ἀπεσφράγισε τὴν ἐπιστολὴν καὶ καθηλώσας τὰ δισπτρά ἐπὶ τῆς ρινός, ἤρχισεν ἀναγκινώσκων. Ἀλλὰ μόλις διέτρεξε τὰς πρώτας γραμμάς, ἤγέρθη μὲ πρόσωπον πεφλογισμένον καὶ κυπρήσας τὸν γρόνθον του ἐπὶ τῆς τραπέζης, ἐξεφώνισεν ἐν «Διαβόλε !» καταστῆσαν τοὺς φίλους του ἐνεούς.

— Τί σᾶς συνέβη ; Τί ἐπάθατε ; Τί ἔχετε ;

— Άλλ' ἦτο τὸ αὐτό, ὡς νὰ ἀπετείνοντο πρὸς κωδόν.

Ἐκεῖνος ἐποπθέτησε τὸν πῖλόν του ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του καὶ ψιθυρίζων : « Ιατρός !... Ιατρός ! » διηνύθη τρέχων πρὸς τὴν σίκιαν του.

Φθάς ἐκεὶ ἀνῆλθε τὰς βαθμίδας ἀνὰ τέσσαρας ἀσθματινῶν καὶ τεταρχημένος, κρυγάζων δι' ὅλης τῆς πνοῆς, ητις τῷ ἀπέμενε :

— Μαρία... Ιωσηφίνα... γρήγορα... τρέξατε... Ιατρός... Ιατρός...

Η σύζυγος καὶ ἡ θυγάτηρ του ἐδραμούν ἔντρομοι πιστεύουσαι ὅτι δυστύχημα τῷ ἀπῆλθε. Καὶ αὐτὴ ἀκόμη ἡ γριᾶς ὑπηρέτρια προέβαλε διὰ τῆς θυρίδος, βλέπουσα τὸν κύριον τῆς εἰσερχόμενον πνευστιώντα ἐκ τοῦ δρόμου καὶ τῶν κρυγῶν του, καὶ ἥρωτα ἀνήσυχος :

— Ἐπεθάτε τίποτε κακό, ἀφέντη ;

— Άλλα τί κακό... τί κακό... σύφ ! δὲν ὑποφέρω πλέον... φαντασθῆτε).

— Ἐπὶ τέλους ἐξηγήσου, διμίλησε, πρὸς θεοῦ ἐκραύγαζον

ταυτοχρόνως ἡ Μαρία καὶ ἡ Ιωσηφίνα μετ' ἀγωνιώδους προσδοκίας.

— Ἀφῆτε με ν' ἀναπνεύσω ! φαντασθῆτε... Τίποτε ὅλητερον... παρὰ ὅτι εἶνε ιατρός...

— Άλλας ποῖος λοιπόν !

— Ποῖος ; ὥρικα ἐρώτησε. Ποῖος δύναται νὰ ἔναις ιατρός ; τώρα δὲν τὸ κάμυν ἔια νὰ ἐπιχειρῶ, ἀλλὰ πάντοτε ἔλεγχος ὅτι ἐκεῖνο τὸ παιδί ὄμοιαζει ὅλως ἐιόλου μὲ τὸν πατέρα του, καὶ δὲν ἔκαμψε λαθος.

— Άλλας τέλος πάντων δυνάμεθα νὰ μάθωμεν περὶ τίνος πρόκειται ;

— Μὰ διάβολε ! θὰ ἐκάμνατε καὶ αὐτὸν τὸν Ίωβ νὰ χάσῃ τὴν ὑπομονὴν του. Περὶ τίνος πρόκειται ; Περὶ ἐκείνου... τοῦ Ἐρρίκου... τοῦ νισοῦ μου... τοῦ νισοῦ μας... τοῦ μικροῦ σου αὐθέντου, δύτις εἶνε ιατρός. "Ω !

Τρία: «Ω !» ἡγηρὰ τῷ ἀπεκρίθησαν πάρχυτα καὶ ἐκεῖνος σπογγίζων τὸν ἴστρωτα του καὶ κρατῶν σφιγκτὰ τὴν ἐπιστολὴν του νισοῦ του ἐξηκολούθει :

— Ελαχίστη τώρα μόλις τὴν ἐπιστολὴν... Τῷ ἐδόθησαν τόσοις ἔπαινοι... εἶνε ιατρός, ἐννοεῖτε ;

Καὶ ὁ καλὸς ἀνθρώπος ἐκεινήθη ὅπως ἐξέλθη.

— Καλέ, καὶ τώρα ποῦ ὑπάγεις ;

— Νὰ τὸ ἀναγγείλω εἰς τους φίλους, εἰς τους συγγενεῖς, εἰς τους γνωρίμους, εἰς ὅλους. Ἡμπορῶ νὰ σιωπήσω ἐνα τοιοῦτο πρᾶγμα ; θὰ χαλάσῃ ὁ κόσμος ! θέλω νὰ εἴπω εἰς ὅλους ὅτι δι' οὐδός μου εἶνε ιατρός. Τώρα δὲν τὸ λέγω διὰ νὰ καυχηθῶ, ἀλλ' ἐκεῖνο τὸ παιδί τὸ ἔκαμψε ἐγώ.

Καὶ ταῦτα λέγων κατῆλθε βαθμίδας τινάς, ἀλλ' ἀμέσως πάλιν στραφεῖς ὅποις :

— Γρήγορα, κινηθῆτε καὶ σεῖς. Κατερίνα, φωτιὰ εἰς τὰ φουρνέλλα: αὔριον θὰ ἔχωμεν μέγχ γεῦμα: σεῖς αἱ δύο ἐτομάστε τὸ δωμάτιόν του: τὸ καλλιτερό πρεβάτι, διότι φύγει αὔριον καὶ θὰ ἐφτάσωμεν· καὶ μάλιστα τί ἐօρτή !

— Πόσοι θὰ ἥμεθα ; ήρωτησεν ἡ γηραιά Κατερίνα λαμπάγουσα μόφος σπουδαῖον.

Αλλ' ὁ κύριος Ἀμβρόσιος δὲν τὴν ἄκουσεν· εἶχε κατέληπτην καλίμακα, πάντοτε τρέχων, πάντοτε μὲ τὴν ἐπιστολὴν εἰς χειράς διεκοίνωσε πρὸς πάντας τὴν εὐχάριστον εἰδῆσιν, ἔως οὐ τέλος ἐπανῆλθεν εἰς τὸ καφενεῖον, ἐνθα εἶχον οἱ φίλοι του ἀπομείνει ποιούντες τοὺς παραδόξοτέρους περὶ αὐτοῦ συλλογισμούς. Τοῖς ἐξέθεσε πανηγυρικῶν τὴν εἰδῆσιν καὶ τοὺς προσεκάλεσεν εἰς τὸ γεῦμα τῆς ἐπαύριον, μὴ ὑποφέρων κατ' οὐδένα τρόπον νὰ διμίλησῃ ἢ ν' ἀκούσῃ περὶ οἰσυδήποτε ἄλλου κατὰ τὴν ἐσπέραν ἐκείνην. Οὐδὲν ἀλλο ἔβλεπε πρὸ τῶν ὄφθαλμῶν του ἢ τὸ πυτζίον, οὐδὲν ἐννόει ἢ ὅτι δι' ὁ Ἐρρίκος του ἐγίνενε ιατρός καὶ οὐδὲν ἐπόθει ἢ νὰ τὸν ἐναγκαλισθῇ.

Ἐπέστρεψεν εἰς τὴν σίκιαν του, παρὰ τὸ σύνηθες, ἀργά καὶ ἡγέρθη τὴν χαραγήν : δὲν ἡδυνήθη νὰ κοιμηθῇ καθ' ὅλην τὴν νύκτα.

Φυντασθῆτε, δι' Ἐρρίκος ἔμελλε νὰ φύξῃ.

Ἐνεδύθη τὰ καλλίτερά του ἐνδύματα, ἀτινα δὲν μετεχειρίζετο ἢ εἰς ἀκτάκτους περιστάσεις, ἐκείνα τὰ δύο τῷ ἐγρηγορευσαν κατὰ τὴν θυρίδαν τῶν γάμων του, τὸν κωνοειδῆ πῖλον, δι' ἔφερε συνήθως μόνον κατὰ τὰς ἐορτὰς του Πάσχα, ἐνα παμμεγέθη λαιμοδέτην καὶ κατῆλθεν εἰς τὴν αὐλήν.

Ο Μάρκος δὲν εἶχεν ἐτίμην τὴν ἀμαζαν εἰσέτι, διότι ὑπελεπτοντο δύο ὥραι μέχρι τῆς ἀφίξεως τῆς ἀμαζανοτοιχίας, διὰ νὰ φύξῃ δέ τις ἀπὸ τοῦ χωρίου εἰς τὸν σιδηροδρομικὸν σταθμόν, ἔχρειάζετο ὀλιγώτερο τῶν γάμων του, τὸν κωνοειδῆ πῖλον, δι' ἔφερε συνήθως μόνον κατὰ τὰς ἐορτὰς του Πάσχα, ἐνα παμμεγέθη λαιμοδέτην καὶ κατῆλθεν εἰς τὴν αὐλήν.

Δὲν θὰ δυνηθῶμεν νὰ περιγράψωμεν τὴν ἀνυπομονησίαν